

Нетикет в киберпространството

Цели на урока:

- Учениците дефинират думата „нетикет“.
- Учениците извличат и прилагат на практика правила за възпитано общуване в три различни онлайн пространства – Viber, Facebook и YouTube.

Предназначен за: възрастова група 14-18г.

Препоръчително време: 40 минути

Материали: маркери за бяла дъска, А4 листа, лепящи се листчета, флумастери, 4 х А2 листа с изображения на Viber, Facebook, YouTube и кошче, предварително подготвени картинки и съобщения, 3 х А3 листа – празни, кутия за обувки, превърната в Поща на класа, А5 листа с редове (от тетрадка)

Ход на урока

Въвеждаща дейност (5 минути)

Преди началото на часа учителят е превърнал дъската в класната стая във Facebook стена по следния начин:

- Нарисувал/принтирал е разпознаваемата горна част на Facebook и я е поставил в горната част на дъската. Името и „снимката“ са на учителя. (Вместо снимка може да се използва лепящо листче с картинка по избор).

- Отдолу отново е поставил своята „снимка“ и име, заедно с въпроса „Някой знае ли какво е нетикет? Помагайте!“ и е залепил картинка, подобна на тази .

Със започването на часа всеки ученик получава лист А4, лепящо се листче и флумастер.

Задачата ѝ им е да напишат коментар на поста на учителя, като на лепящото листче нарисуват „снимката“ си, залепят я в горния ляв ъгъл на листа, до нея напишат името си и отдолу отговорят на въпроса „Какво е нетикет?“ в рамките на 1 изречение.

Учителят пояснява, че децата имат 4 мин, за да изпълнят задачата, като могат да дадат предложение за значението на думата дори и да не са 100% сигурни. След като е дал инструкцията, учителят обикаля из стаята и помага на учениците, които се затрудняват. Когато са готови, учениците могат да залепят листа под „поста“ на учителя на дъската.

В случай, че учениците не са се сблъскали с думата „нетикет“, учителят може да премине направо към

Нов материал 1: Дефиниция на нетикет, като чрез дискусия и насочващи въпроси помогне на децата сами да изведат дефиницията, да я запишат на листчетата си и чак тогава да ги залепят под “поста” на учителя на дъската.

Нов материал 1: Дефиниция на нетикет

С помощта на учителя учениците обсъждат отговорите си на въпроса „Какво е нетикет?“.

Учителят може да прочете няколко или всички отговори, или пък децата могат сами да прочетат какво са написали.

Целта на дискусията е заедно да изведат кратка дефиниция на думата нетикет – това са правила за поведение в интернет пространството. Важно е с насочващи въпроси от страна на учителя (например, „По какво се различава начинът, по който общуваме на живо и в интернет?“, „Какви правила за поведение има в интернет?“, „Какво е важно да помним, когато общуваме в интернет?“), учениците да достигнат до извода, че както в реалния живот, така и в интернет пространството трябва да спазваме определени правила за поведение и да използваме различни видове комуникация според ситуацията. След това учителят записва на дъската дефиницията, изведена от дискусията.

Основна дейност 1 (12 минути)

На четири различни места в стаята са закачени четири броя А2 листа, които изобразяват Viber, Facebook, YouTube страница или кошче. Препоръчително е листът за Viber да напомня на

телефон, а тези за Facebook, YouTube и кошчето - на компютър, с цел децата да се улеснят при разпознаването на това, че Viber е мобилно приложение, а Facebook, YouTube и кошче – онлайн или офлайн компютърни платформи и инструменти.

Учениците се разделят на 3 групи на произволен принцип. Всяка от трите групи отговаря за един от трите вида пространства за онлайн комуникация – Viber, Facebook или YouTube. При нужда учителят пояснява, че Viber е чат, Facebook – място за споделяне и коментиране на снимки и видеа с приятелите, а YouTube – място за споделяне и коментиране на видеа с широка аудитория.

Тъй като е възможно в класа да има ученици, които никога не използвали някоя от платформите, добре е учителят да е подготвен в рамките на 1-2 минути да демонстрира как работят те, като използва знанията на по-запознатите деца.

След това (с помощта) на числа от 1-3 се разделят на други три групи, като целта е във всяка група да има поне по един представител на Viber, Facebook или YouTube. Тези групи се разпределят в три различни места на стаята и получават по 5-6 ламинирани листчета с различни съобщения, които могат да бъдат изпратени в интернет пространството.

Задачата на учениците е да намерят съобщенията, които отговарят на платформата на тяхната група (Viber, Facebook или YouTube) и да ги залепят на съответния А2 лист с помощта на blue-tack (дъвка за залепване) или тиксо.

Съобщенията, които според учениците не трябва да бъдат изпращани онлайн по една или друга причина, трябва да бъдат залепени върху кошчето. Хубаво е учителят да е подготвен, че тук могат да възникнат дискусии относно това дали дадено съобщение е достатъчно неприлично/обидно, за да отиде в кошчето.

В такъв случай би било най-подходящо учителят да помоли учениците да оставят спорните съобщения настрана и да продължат нататък, за да не губят време за изпълнение на задачата. По време на последващата дискусия учителят трябва да даде възможност на учениците да аргументират мнението си. Ако все още има деца, които не отстъпват, добър вариант е учителят да заложи на емпатията и да попита въпросните деца “А вие как бихте се почувствали, ако някой ви изпрати съобщение X?”, “Вие как мислите, че се чувства госпожата, когато получи съобщение Y?” и т.н.

Основна дейност 2 (10 минути)

Нов материал 2: Комуникация в интернет

Учениците се връщат по местата си, а учителят донася четирите А2 листа със залепените съобщения и ги поставя на бялата дъска. Следва дискусия с насочващи въпроси от учителя:

- Всички ли са съгласни с това къде са поставени съобщенията? Защо?
- Какви са характеристиките на съобщенията, които пишем в чата? За какво използваме Viber според вас?
- С какво съобщенията във Facebook са по-различни? До кого достигат те?
- В кои ситуации е най-подходящо да използваме YouTube? До кого достигат видеата/коментарите ни там?
- Защо сте поставили тези съобщения в кошчето? Какво в тях ви притеснява?
- Кои правила за общуване в интернет са общовалидни, независимо дали комуникираме във Viber, Facebook или YouTube?

Целта на тази дискусия е да подготви децата за заключителната дейност, затова колкото по-задълбочена и детайлна е, толкова по-добре.

Заклучителна дейност (7-8 минути)

Учениците сядат в трите групи, в които бяха разпределени за Основната дейност. Те отново отговарят за един от трите вида пространства за онлайн комуникация – Viber, Facebook или Youtube. Всяка група получава А3 лист и флумастери. Задачата им е в рамките на 5-7 минути да създадат постер, изобразяващ Правилата за комуникация във Viber/Facebook/YouTube.

Хубаво е правилата да са разделят на две групи:

- общовалидни: използване на кирилица; правопис и препинателни знаци; показване на благоприличие и уважение
- конкретни за дадената платформа: главни букви и емотикони; използване на

съкращения и символи

- След края на часа учителят закача готовите постери на стената в класната стая, препоръчително в кът, специално пригоден за материали за дигитална и медийна грамотност. Ако има желание, учителят дори може да обвърже тези правила с правилата на класната стая и да използва постерите, за да напомня на учениците как е най-правилно да общуват един с друг, независимо дали в училище или онлайн.

Обобщение (5 минути)

Учителят поставя предварително изработена от кутия за обувки Поща на класа върху своето бюро. На всеки от учениците раздава А5 лист с удобни за писане редове.

Задачата на учениците е да напишат и „изпратят“ (като го пуснат в кутията) писмо до избран човек в класа, в което да напишат тяхното разбиране за думата „нетикет“ и двете най-важни неща, които са запомнили от този час. Учителят им напомня да не забравят да спазват правилата за общуване онлайн.

След приключването на часа учителят отваря кутията и прочита „писмата“ от учениците. Те му помагат да оцени доколко двете цели за часа са били постигнати.

- Кутията „Поща на класа“ може да остане в класната стая и след часа като средство за комуникация с въведени процедури (напр. „Тема на седмицата“)

Домашна работа

Вариант 1:

Учителят задава тема според интересите на класа, по която учениците трябва да напишат мнението си, спазвайки общоприетите правила за възпитано общуване онлайн. Учениците трябва веднъж да се „изкажат“ в Viber формат (кратко и ясно, с 1-2 изречения) и веднъж в Facebook формат (с картинка + кратък текст, 4-5 изречения). След това пускат своите мнения в Пощата на класа, а учителят намира време, в което класът заедно да обсъди домашната работа.